

LINA
NORDQUIST

EISIU

Metų knyga Švedijoje
2022

PASKUI

ROMANAS

baltos lankos

TAVE

Lina Nordquist

Eisiu paskui tave

romanas

Iš švedų kalbos vertė Alma Braškytė

baltos lankos

Plyna kirtavietė

Tiesiai po saule – atviras plotas. Begarsė žemė. Kiek tolėliau didžiuliai medžiai meta šešėlį, bet čia pat, arti, visiškai nieko nėra, tik senos kirvio žymės, lietaus įmerkotos pjūklo įpjovos, nuogi kelmai.

Čia guli negyvas vyras. Raukšlės lyg gražiai nudėvėta odinė rankinė. Plaukai kaip švyliai. Balti, plonyčiai, plaikstosi lengvame vėjelyje, dvelkiančiame per plynę link miško. Ant žemės aplink jį ilsisi paparčiai, pelėda nuplasnoja iki artimesnės šakos. Nuskuba skruzdės. Medžiai aplink šią vietą tiesia šaknis link gulinčio vyro ir link kirtavietės kelmų, bet niekuo negali jiems padėti.

Sustingusi srovelė tiršto tamsiai raudono kraujo smelkiasi nuo vyro galvos tolyn per spyglius ir žemę. Lyg vandens vagelė, kurios tėkmė sustojo pusiaukelėje. Tai, kad jo stinga, jau justi medžioklės bokšte. Žaizda didelė ir eina kiaurai kaukolę, bet jis nedejuoja, nekvėpuoja, tiesiog guli prie pat miško, lyg būtų gyvas, veidą atgręžęs į medžių lajas. Akys užmerkotos, jis nieko nemato. Jo nebėra, jis niekada nebematys, bet varnos jį dar stebi. Ir aš.

Kora

Prie virtuvės stalo

– Penktadienį, po dviejų savaitių?

Anyta atrodo įsitempusi, tai sakydama.

– Taip, tiks, – atsakau.

Aišku, kad Briken jaučiasi užspeista, – ką tik mirė jos vyras ir tarp mūsų ant vaškuotinės staltiesės paskleisti jo laidotuvių planavimo popieriai. Mano šešuro Rūaro vardas ant visų blankų, jo žirnių žalumo krėslas su skiautinių kilimėliu ant sėdynės stovi tuščias. Anyta pirštais liečia nedidelį randelį ant kaktos prie plaukų. Pilkas megztukas, balti plaukai, balti, gana vešlūs antakiai ir oda tarsi popierius. Strazdanos ir kepenų dėmės. Jokių platėjančių kelnių nei ji, nei aš nemūvim – tam mes per senos. Penkiasdešimt treji ir gerokai daugiau nei septyniasdešimt, bet abi vienodai sudėvėtos. Kai pagalvoji, kad mes trisdešimt metų čia, šitame name, šlifavome viena kitą. O jis, mano šešuras, jis gimė ne čia, bet čia išmoko vaikščioti. Jis gyveno šiame name praktiškai visą savo gyvenimą.

– Karstas ir laidotuvės.

Kalbėdama ji žiūri žemyn į popierius.

– Urna, – atsakau.

– Karstas.

– Kam tada išvis manęs klausi?

– Neklausiau.

Nė viena daugiau nieko nesakom.

Aš ką tik išviriau kiaušinių ir tik paskui supratau, kad tai jis jų norėdavo, ne mes. Rūaras tebėra kambarėlyje, išduobtoje krėslo sėdynėje, bet tai ir viskas. Jo puodelis švariai išplautas stovi už švelniai mėlynų virtuvės spintelės durų virš plautuvės, kryžiažodžių laikraštėlis bergždžiai guli atverstas, o žemė tikriausiai ir toliau sukasi, žinoma, kad taip, net nepastebėjusi, kad kažkas atsitiko. Briken akinių rėmai stambūs, ji spokso, tyrinėja. Šie akiniai kaip didinamieji stiklai su kojelėmis: paverčia jos akis rudais rutuliais, tarsi tam, kad ji galėtų matyti absoliučiai viską, ką aš darau. Mudvi dalijamės virtuvės priežiūra, aš ir Briken, nukreipiu akis lango pusėn, žvilgsnis nuslysta pro mezginių užuolaidas, sukietėjusias nuo dulkių. Nurudavusi sausa veja už lango, apimta vėlyvos vasaros nuovargio. Tik mudvi ir likome, iki artimiausio kaimyno – apie kilometrą. Kaimas už dvidešimt penkių minučių ėjimo greitu žingsniu, bet ten nedaug kas belikę. Buitinių prekių krautuvėlė, du nauji greičio mažinimo kalneliai, keli apterlioti asbocementiniai fasadai ir viskas. Ir lentpjūvė, aišku. Tvorą pakrypusi, trūksta vienos lentos, o iškart už tvoros statinių prasideda giria. Oras niekuo neypatingas, saulė linksta vakarop, bet ant žolės nematyti krentančių jos spindulių. Tarp manęs ir Briken išvešėjusi tylą. Tik radijas mala savo. Atrodo, Normalmo* aikštės drama jau baigėsi. Šešios dienos laikymo įkaitais, ir kas gi čia tokio, jeigu palyginsi? O Ferdinandas Marcosas**, ką tik tapęs

* Įkaitų drama bandant apiplėšti banką Stokholme 1973 metais. Pagal tai, kaip viena iš įkaičių ėmė simpatizuoti grobikui, buvo nustatytas psichologinis aukos susitapatinimo su skriaudiku fenomenas, pavadintas Stokholmo sindromu (čia ir toliau – vert. past.).

** Filipinų prezidentas diktatorius (1917–1989).

prezidentu iki gyvos galvos: jis pats to norėjo, esu tikra. Tačiau kas įkalino iki gyvos galvos mane? Nenoriu čia būti, bet kur kitur galėčiau eiti?

Briken išsitiesia, persibraukia plaštaka per nugarą. Jos kūnas kaip suaižėjęs molis ir aš nedrįstu pažvelgti jai į akis.

– Dar kavos?

Ji įpila man dar nespėjus atsakyti. *Languota vaškuotinė staltiesė, kavinuke virta kava plastikiniame termose ir cukraus gabalėlis mažyčiame mėlyname gėlėtame puodelyje. Viešpatie, jei tik ji žinotų viską, kas čia nutiko, kol žvelgė į kitą pusę.* Raukšlė tarp jos antakių ne tik dėl susikaupimo, jai reikia laikyti abiem rankomis, kad neišlaistytų.

– Ačiū.

– Pagalvojau, kad paprastai nori daugiau.

Neatsakau. Ji deda cukraus gabalėlį į savo puodelį ir pripila iki viršaus. Puodeliai per maži, man visad taip atrodo. Ašelės neįmanoma suimti, aišku, kad Rūaras mieliau gerdavo iš miškininkystės bendrovės puodelio. Briken kava per silpna, kaip visad. Ji žiūri į mane, tarsi norėdama išgirsti, kaip man, ar skanu. Nenoriu meluoti dar ir apie tai.

Dabar tylą užgulė kaip dangtis. Jaučiu peršulį krūtinėje lyg nubrozdinimą, kad gal Briken žino, nors mes visada buvome labai atsargūs. Plonytės kraujagyslės jai ant skruostų ir kaktos sutrūkinėjo – maždaug po kraujagyslę per metus. Viena jų atrodo kaip voras, su piktomis raudonomis atšakomis. Medžių lajos siūbuoja, išskyrus tą negyvėlę blindę, kurios telikęs stagaras. Ateina ruduo, kai šakas draskys ir svaidys ant samanų, kai vėtra apvers stalą sode. Bus tokių audrų, kokių niekada nedrįsau sukelti namuose.